

Udskriftsdato: 23. december 2025

KEN nr 9545 af 29/06/2023 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 17-23 om arbejdsskade - sikringspligtig arbejdsgiver - BPA-ordning

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 21-46304

Ankestyrelsens principmeddelelse 17-23 om arbejdsskade - sikringspligtig arbejdsgiver - BPA-ordning

Principmeddelelsen fastslår

Denne principmeddelelse fastslår, hvem der er sikringspligtig arbejdsgiver for ansatte hjælpere i en BPA-ordning, der kommer til skade under udførelsen af arbejdet for den borger, som er bevilget en BPA-ordning.

Udgangspunktet er, at en borger med varig funktionsnedsættelse, der er tilkendt en ordning om borgerstyret personlig assistance (BPA-ordning), selv er arbejdsgiver for ansatte hjælpere og sikringspligtig arbejdsgiver efter arbejdsskadesikringsloven. Hvis borgeren indgår aftale om at overføre tilskuddet fra ordningen til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, overgår arbejdsgiveropgaven og sikringspligten imidlertid til den, som tilskuddet overføres til.

Om sikringspligtig arbejdsgiver i arbejdsskadesikringsloven

En arbejdsgiver har efter arbejdsskadesikringsloven sikringspligt for sine ansatte. Arbejdsgiveren skal tegne forsikring mod følgerne af arbejdsulykker og tilslutte sig Arbejdsmarkedets Erhvervssikring mod følgerne af erhvervssygdomme.

Om BPA-ordning

Kommunen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance (BPA-ordning) til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde ganske særlig støtte.

Udgangspunktet for en BPA-ordning er, at borgeren er arbejdsgiver for hjælperne. Borgeren kan ved aftale overdrage arbejdsgiveransvaret.

Overdragelse af arbejdsgiveransvar sker ved, at borgeren overfører tilskuddet til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed. Arbejdsgiveropgaven indebærer et ansvar for at administrere ydelsen og de praktiske og juridiske opgaver, der er forbundet med BPA-ordningen, som fx ansættelse og afskedigelse af personale, udbetaling af løn, indberetning af skat, tegning af forsikring for de ansatte m.v.

Har borgeren overdraget arbejdsgiveransvaret, skal sikringspligten efter arbejdsskadesikringsloven også anses for overdraget.

Den konkrete sag

Ankestyrelsen har i en sag behandlet spørgsmålet om, hvem der er den sikringspligtige arbejdsgiver i et tilfælde, hvor en borger med funktionsnedsættelse har indgået aftale om at overføre tilskud til BPA-ordning til en privat virksomhed.

I sagen fik tilskadekomne et smæld i ryggen, da hun var i færd med at assistere en borger med funktionsnedsættelse med en forflytning. Borgeren havde en BPA-ordning, og tilskuddet til ordningen var ved skriftlig aftale overført til en privat virksomhed. Tilskadekomne var ansat i den private virksomhed.

Ankestyrelsen vurderede, at den sikringspligtige arbejdsgiver er den private virksomhed, da der er indgået en aftale i overensstemmelse med lovgivningen mellem borgeren og den private virksomhed om overdragelsen af tilskuddet til BPA-ordning.

Baggrund for at behandle sagen principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt. Det har vi gjort for at fastslå, hvem der er sikringspligtig arbejdsgiver, når arbejdsgiverrollen overføres efter regler om overførelse af tilskud til BPA-ordning.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om arbejdsskadesikring, senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 1186 af 19. august 2022.

- § 2, stk. 1, om personer, der er berettigede efter arbejdsskadesikringsloven.
- § 48, stk. 1, om sikringspligtig arbejdsgiver.
- § 48, stk. 4, om at arbejdsgiveren opfylder sin sikringspligt ved at tegne forsikring mod følgerne af arbejdsulykker og ved at tilslutte sig Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings mod følgerne af erhvervssygdomme.

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven), lovebekendtgørelse nr. 170 af 24. januar 2022, senest ændret ved lov nr. 892 af 21. juni 2022

- § 96 om at kommunen kan tilbyde borgerstyret personlig assistance til personer med funktionsnedsættelse.
- § 96, stk. 2, om at det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder og arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet, om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne...

Domme

U. 2013.1282 V: Her fastslår landsretten, at en borger, der har indgået en ordning efter servicelovens § 96, stk. 2, herved har etableret en ordning som indebar, at arbejdsgiverbeføjelser og arbejdsgiverpligter i ansættelsesretlig henseende nu var hos den private virksomhed.

FED. 2021.59: Her fastslår landsretten, at en borger, som modtager tilskud i henhold til reglerne om Borgerstyret Personlig Assistance, havde valgt alene at fungere som arbejdsleder for den tilskadekomne, således at borgerens opgaver bestod i at tilrettelægge arbejdet og fungere som daglig leder af arbejdet, mens arbejdsgiveropgaven med at administrere ydelsen og de praktiske og juridiske opgaver var overladt til en privat virksomhed.

Praksis

Gældende:

Følgende principmeddelelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

18-18: Definition af borgerens hjælpebehov, herunder sondring mellem arbejdsleder- og arbejdsgiverrollen i sager, hvor borgeren er bevilget en BPA-ordning.

Ankestyrelsen har ikke andre principmeddelelser på området.

Vejledninger

Punkt 44 i Vejledning om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance nr. 10325 af 12. december 2017 er benyttet som fortolkningsbidrag.

Den konkrete afgørelse

Forsikringsselskab A har klaget over Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse om, hvem der er sikringspligtig arbejdsgiver. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring afgjorde sagen den 15. april 2021.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Virksomhed B er sikringspligtig arbejdsgiver.

Det betyder, at vi ændrer Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse, da vi er kommet til et andet resultat.

Begrundelse for afgørelsen om sikringspligtig arbejdsgiver

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at virksomhed B er rette sikringspligtig arbejdsgiver.

Hvad er afgørende for resultatet

Du kommer til skade den 6. maj 2019, hvor du vipper en borger med funktionsnedsættelse på en drejeskive, og i den forbindelse mærker et smæld i ryggen. Du er på tidspunktet for hændelsen ansat som social- og sundhedsarbejder hos virksomhed B.

Det fremgår af sagen, at borgeren er bevilget borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96 (BPA-ordning). Det fremgår også, at borgeren ved aftalen af den 9. juni 2014 vælger at overføre tilskuddet fra sin BPA-ordning til en privat virksomhed, virksomhed B.

Af aftalen fremgår, at borgeren har ansvar for at varetage rollen som arbejdsleder, hvor den pågældende skal tilrettelægge hjælpen og fungere som daglig leder for hjælperne, mens den eksterne part, virksomhed B, påtager sig ansvar for varetagelse af arbejdsgiverrollen. Arbejdsgiverrollen indebærer bl.a. administration af ydelsen samt de praktiske og juridiske opgaver, der er forbundet med at modtage et kontant tilskud til BPA-ordning.

Vi lægger vægt på dine og din arbejdsgivers oplysninger om dit ansættelsesforhold:

- I spørgeskemabesvarelsen af 14. maj 2020 oplyser du, at du på skadestidspunkt er ansat som handicap-hjælper af virksomhed B, samt at din arbejdsgiver er virksomhed B.
- Virksomhed B har i spørgeskemabesvarelsen den 1. juli 2020 oplyst, at borgeren med funktionsnedsættelse er din arbejdsleder, mens virksomhed B er din arbejdsgiver.
- Det fremgår af ansættelseskontrakten af 30. januar 2018, at din løn og feriepenge udbetales af virksomhed B, og at du er omfattet af arbejdsskadeforsikring gældende for arbejdsstedet.

Endelig lægger vi vægt på, at du kommer til skade ved udførelse af arbejde hos den pågældende borger med funktionsnedsættelse.

I din sag har det afgørende betydning, at virksomhed B ifølge ovennævnte aftale om BPA-ordning overtager ansvar i forbindelse med bl.a. tegning af lovpligtige forsikringer.

Ifølge servicelovens § 96 kan en kommune tilbyde borgerstyret personlig assistance til personer med varig funktionsnedsættelse. Det er ifølge samme lov en betingelse, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder og arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, forening eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Vi henviser til U. 2013.1282 V, hvor landsretten fastslår, at en borger, der har indgået en aftale efter servicelovens § 96, stk. 2, herved har etableret en ordning som indebærer, at arbejdsgiverbeføjelser og arbejdsgiverpligter i ansættelsesretlig henseende nu er hos den private virksomhed og ikke længere hos borgeren.

Vi henviser også til FED. 2021.59, hvor både byretten og landsretten lægger til grund, at en privat virksomhed har overtaget arbejdsgiverrollen for en borger, som modtager tilskud i henhold til reglerne om borgerstyret personlig assistance. Borgeren havde valgt alene at fungere som arbejdsleder for den tilskadekomne, således at hans opgaver alene bestod i at tilrettelægge arbejdet og fungere som daglig leder af arbejdet, mens arbejdsgiveropgaven med at administrere ydelsen og de praktiske og juridiske opgaver var overladt til en privat virksomhed.

I principmeddelelse 18-18 beskriver vi nærmere, hvilke opgaver, der er forbundet med rolle som henholdsvis arbejdsleder og arbejdsgiver i en BPA-ordning.

Vi lægger herefter til grund, at virksomhed B og borgeren med funktionsnedsættelse har indgået en aftale om, at tilskuddet til BPA-ordning overføres til virksomhed B. Vi vurderer, at virksomhed B herved overtager arbejdsgiverrollen fra borgeren. Der er således tale om en lovmæssig ordning mellem borgeren med funktionsnedsættelse og en privat virksomhed efter servicelovens § 96, stk. 2, hvilket fører til, at den private virksomhed har overtaget arbejdsgiverrollen fra pågældende borger.

Vi vurderer som følge af ovenstående, at du på skadestidspunktet er ansat af virksomhed B til at udføre arbejde for borgeren med funktionsnedsættelse, hvorfor vi anser virksomhed B til at være den rette sikringspligtige arbejdsgiver.

Vi er opmærksomme på forsikringsselskabets oplysninger om, at de ikke har tegnet en arbejdsskadeforsikring for den pågældende borger. Disse oplysninger kan ikke føre til en ændret vurdering, da det ikke er borgeren, der er den rette sikringspligtige arbejdsgiver, men derimod virksomhed B.

Vi er også opmærksomme på forsikringsselskabets oplysninger af den 7. juli 2022 om, at ansvaret for tegning af lovpligtige forsikringer ikke er det samme som at være sikringspligtig arbejdsgiver. Forsikringsselskabet oplyser i den forbindelse, at virksomhed B med indgåelse af aftalen med en borger stiller en service til rådighed, men at de dermed ikke har påtaget sig det ansættelsesretlige ansvar.

Vi bemærker hertil, at hvis en borger med varig funktionsnedsættelse, der er tilkendt BPA-ordning, indgår aftale om at overføre tilskuddet til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, bliver den, som tilskuddet overføres til, sikringspligtig arbejdsgiver efter reglerne i arbejdsskadesikringsloven.

Vi er opmærksomme på punkt 44 og 45 i vejledning nr. 10325 af 12. december 2017 om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance, hvoraf det fremgår, at ansvaret for forpligtelsen til at tegne den lovpligtige forsikring ligger hos borger, uanset at tilskuddet er overført til en nærtstående, en forening eller en virksomhed. Det kan ikke føre til et andet resultat, da vi vurderer, at den ovennævnte formulering i vejledningen ikke kan anses som udtryk for gældende ret.

Oplysningerne fremgår særligt af anmeldelsen, spørgeskemabesvarelsen fra dig og virksomhed B, aftalen af den 9. juni 2014 indgået mellem borgeren med funktionsnedsættelse og virksomhed B, ansættelseskontrakt mellem dig og virksomhed B, klage samt bemærkninger til klagen af den 7. juli 2022.

Om reglerne

Personer, der ansættes til at udføre arbejde her i landet for en arbejdsgiver, er berettigede til erstatning og godtgørelse ved en arbejdsskade.

Det er arbejdsgiver, der har sikringspligt efter arbejdsskadesikringsloven. Arbejdsgiver opfylder sin pligt ved at tegne arbejdsskadeforsikring i et forsikringsselskab, og dermed overfører risikoen for ulykker til det pågældende forsikringsselskab.